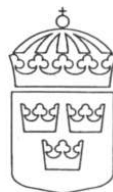

Riksdagens protokoll

1991/92:58

Onsdagen den 5 februari

Kl. 9.00–10.07

Protokoll
1991/92:58

1 § Svar på interpellation 1991/92:81 om naturvårdshänsynen i skogsbruket

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Jordbruksminister KARL ERIK OLSSON (c):

Herr talman! Berndt Ekholm har frågat mig

- om jag delar uppfattningen att bristerna fortfarande är stora avseende naturvårdshänsynen i skogsbruket,
- om vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att näringen skall efterleva gällande lagstiftning på naturvårdsområdet,
- om det mot bakgrund av de erfarenheter som bl.a. länsstyrelserna redovisat finns anledning att skärpa kraven på naturvårdshänsyn i skogsvårdslagen,
- om jag anser att borttagandet av skogsvårdsavgiften underlättar möjligheterna till naturvårdshänsyn och
- om hur långt markägarens ansvar bör sträcka sig för den biologiska mångfaldens bibehållande i svensk skog.

I regeringsförklaringen anges att naturvården skall ges en central roll i miljöpolitiken och att den biologiska mångfalden skall värnas. En hög ambitionsnivå skall gälla i arbetet med att skydda värdefull natur såsom våra urskogar, hagar och våtmarker. Regeringen fäster alltså stor vikt vid att naturvården liksom miljöfrågorna i stort ges en framträdande roll i all verksamhet.

Omsorgen om miljön framstår som alltmera viktig för alla dem som brukar våra skogar. Ett långsiktigt skogsbruk och en ansvarsfull hushållning med skogarna är sedan länge grundläggande i den svenska skogspolitiken. Efter hand som nya kunskaper om sambanden i naturen kommer fram, om hur ekosystemen fungerar, måste de metoder vi använder i skogsbruket anpassas. Ett skogsbruk som inte bygger på de naturgivna förutsättningarna är ett misslyckande i det längre perspektivet. Detta kan vi inte acceptera. Denna grundsyn är en av utgångspunkterna för den skogspolitiska kommitténs arbete.

Kravet på skogsbruket att ta hänsyn till naturvården infördes i skogsvårdslagen redan år 1975. Det var då en stor nyhet. Det innebar att skogsägarna ålätts att som ett naturligt inslag i sin verksamhet ta sådan hänsyn till en viss gräns.

Jag är medveten om att skogsägarna inte alltid lever upp till de krav som ställs. Det visar den undersökning som skogsstyrelsen har gjort i samarbete med naturvårdsmyndigheter och intresseorganisationer. Men undersökningen visar enligt skogsstyrelsens redovisning att förhållandena i detta avseende är bättre nu än de var i början av 1980-talet.

Vi måste alltså i sammanhanget också komma ihåg att det under de drygt 15 år som har gått sedan skogsvårdslagen ändrades har tagits fram nya kunskaper om bl.a. sambanden i naturen och effekterna av olika ingrepp. Efter hand har också föreskrifter och allmänna råd med anknytning till lagen skärpts. Men detta räcker inte. Det gäller också att föra ut de nya kunskaperna och få skogsbrukarna att förstå och acceptera dem.

Regeringens politik syftar bl.a. till att ge den enskilda människan ett större ansvar. Detta gäller även skogsbrukarna. Genom information, rådgivning och utbildning får allt fler skogsägare ökade kunskaper om naturvårdsfrågorna. Skogsstyrelsens utbildningskampanj Rikare Skog är ett utmärkt inslag i denna verksamhet. Den har accepterats av såväl skogsnäringen som företrädare för den ideella naturvården. Och den har rönt stor internationell uppmärksamhet. Det är genom ökade kunskaper som vi får förståelse för den hänsyn som måste tas. Särskilt viktigt i detta sammanhang är att inte glömma att utbilda alla de nya skogsägare som hela tiden kommer till. Det är en viktig uppgift för skogsvårdsorganisationen.

Berndt Ekholm frågar också om det finns anledning att skärpa hänsynskraven i skogsvårdslagen. Den frågan är ställd till skogspolitiska kommittén som bl.a. har skogsstyrelsens och naturvårdsverkets undersökningar som underlag för sina ställningstaganden.

Min inställning allmänt sett när det gäller skogsvårdslagen liksom när det gäller andra lagar är att avreglering och ökat ansvar för den enskilde samt ökade kunskaper är en bättre väg att gå fram om man vill nå bra resultat. Jag tror att naturvårdsfrågorna på detta sätt blir bättre tillgodosedda än genom omfattande regleringar och tillståndstvång.

Vad gäller Berndt Ekholms fråga om skogsvårdsavgiften kan jag nämna att knappt 60 milj.kr. av avgiften kommer att användas nästa år för ändamål som kan sägas ha anknytning till naturvården. Regeringen har i olika sammanhang uttalat att finansieringen av dessa ändamål kan komma att inrymmas under andra anslag. Enligt de tilläggsdirektiv som den skogspolitiska kommittén fick i höstas skall kommittén lämna förslag till den framtida omfattningen och finansieringen av denna typ av åtgärder.

Berndt Ekholms sista fråga om hur långt markägarens ansvar för den biologiska mångfalden bör sträcka sig diskuterades förra året i samband med riksdagens miljöpolitiska beslut. Riksdagens ställningstagande då innehöll en beställning till regeringen om utredning av bl.a. den frågan. Den arbetsgrupp som sattes samman för denna utredning är nu färdig med sitt arbete. När det gäller just frågan om hur långt markägaransvaret skall sträcka sig har arbetsgruppen ansett att den bör behandlas i kommittéer med parlamentariskt inslag, nämligen skogspolitiska kommittén, miljöskyddskommittén och den nyligen beslutade äganderättskommittén. Arbetsgruppens bedömningar visar nämligen att kvalifikationsgränsen inte kan höjas utan att 1987 års beslut om berörd del omprövas.

Jag anser för min del att det är en riktig bedömning som arbetsgruppen har gjort. Samtidigt vill jag hävda att många av de åtgärder som behövs i arbetet med att bevara den biologiska mångfalden är normala inslag i skogsbruket och skall alltså inte behöva utgöra grund för ersättningskrav. Det gäller t.ex. sådana åtgärder som att undvika avverkning på åkerholmar och i surdråg, på strandkanter och i skogsbryn eller att lämna kvar boträd och torra träd som är viktiga för insektsfaunan. Som jag framhöll inledningsvis måste skogsbruket utgå från de naturgivna förutsättningarna, vilket bl.a. innebär en ståndortsanpassning som är gynnsam för artbevarandet.

Som sammanfattning av mitt svar till Berndt Ekholm vill jag säga, att det är genom bättre planering av skogsbruksåtgärderna och med ökade kunskaper och ökat ansvar hos dem som arbetar i det praktiska skogsbruket som vi skall nå en bättre naturvårdshänsyn i samband med skogsbruk. Givetvis kan vi när det gäller särskilt skyddsvärda områden eller arter dessutom behöva tillämpa de mer långtgående åtgärder som naturvårdslagen möjliggör.

Anf. 2 BERNDT EKHOLM (s):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka jordbruksministern för svaret. En utgångspunkt kan vara den i interpellationssvaret återopade höga ambitionsnivån i regeringsdeklarationen eller varför inte att statsrådet i svaret stryker under att skogsbruket måste bygga på de naturgivna förutsättningarna. Det är en fin inledning, och den väcker naturligtvis stora förväntningar. De har inte blivit helt uppfyllda. Det hade kanske inte jordbruksministern väntat sig heller. Men jag vill heller inte påstå att de blivit avvisade, utan det finns en positiv underton i svaret.

Visst har det skett en positiv utveckling i skogsbruket i den meningen att det har gått åt rätt håll när det gäller naturvårdshänsynen. Det har det gjort med hjälp av lagar och utbildning och med hjälp av ambitiösa skogsmän och myndigheter. Men det man inte kan vara nöjd med är den tid det har tagit.

Låt mig först anknyta till de två utredningar som behandlar naturvårdshänsynen i 21 § skogsvårdslagen, som jag har tagit upp i min interpellation. När det gäller skogsvårdsstyrelsens GRÖNSKA-studie kan man säga att det är ett anmärkningsvärt resultat som litet slätas över i skogsvårdsstyrelsens presentation av utredningen. Man presenterade bl.a. en slutsats där det sades att "en viss förbättring av hänsynen till naturvårdens intressen har inträtt i skogsbruket", och därefter "efter ett och ett halvt decenniums påverkan". Detta säger egentligen allt, nämligen att det har gått trögt.

Trots att utredningen haft lagens minimikrav som utgångspunkt – inte ekologiska minimikrav, utan lagens minimikrav, och de ekologiska minimikraven är säkert högre – får man säga att resultatet är otillfredsställande. Var tredje regel har inte uppfyllts. På hälften av den studerade arealen uppfylls inte heller lagens krav. Sämst har det gått för den vetenskapliga naturvården, den som har att ta ansvar just för den biologiska mångfalden.

För flertalet funktioner som har studerats har det tagits otillräcklig hänsyn, dvs. i 25–45 % av fallen. Resultatet ligger över miniminivån endast i 10–20 % av fallen.

Av länsstyrelsens studie, som är den andra studien, kan man konstatera att man inte blir mer uppmuntrad. Under 80-talet har 25 olika faktorer stu-

derats med avseende på hänsynen. Man har då hamnat från "ingen hänsyn" till "klart under lagens minimikrav". Sämst har det gått när det gäller avverkning, transporter och skogsvägsbyggnad. När det gäller dessa 25 faktorer har man fått acceptabel hänsyn under de allra senaste åren, märk väl, endast i ett enda fall, dvs. i 1 av 25 fall. Ser man några år tillbaka på 80-talet finns alltså inte ett enda fall, och i början av 80-talet var resultatet minst sagt risigt. Det har blivit bättre, men det går mycket sakta. Jag utgår ändå från att svaret på min första fråga är att vi är överens om att det råder brister i skogsbruket på den här punkten.

När det gäller min andra fråga om åtgärder för att näringen skall kunna leva upp till lagstiftningens målsättning tycker jag inte att jordbruksministern ger ett svar. Det måste vara lika viktigt med lagefterlevnaden inom denna näring som inom alla andra. Utbildning måste i detta fall kompletteras med en attitydpåverkan, och här spelar naturligtvis ministern själv en mycket viktig roll med alla de tal som jordbruksministern håller landet runt i sådana här frågor. Vi måste förbättra planeringen, och skogsbruksplanens roll måste stärkas. Dessutom måste vi, precis som när det gäller miljöskyddet, hävda tillsynen på ett mycket bättre sätt.

Kompetensen måste höjas inom skogsvårdsorganisationen om vi skall klara en sådan tillsyn. Det måste anställas fler biologer. Vi måste också överväga om inte sanktionsmöjligheter måste finnas också i skogsvårdslagen och användas på samma sätt som den möjligheten används inom andra näringar. Sanktioner används i praktiken inte alls i dag. När det gäller min andra fråga vill jag här fråga jordbruksministern om han ännu inte har några förslag om att förbättra lagefterlevnaden.

När det sedan gäller den tredje frågan, om behovet av skärpta krav, pekar länsstyrelsen på att det behovet är stort. Jordbruksministern hänvisar, helt naturligt, till skogspolitiska kommittén, men markerar enligt min mening inte något större intresse för att skärpa kraven, utan pekar i stället på avregleringens betydelse.

Det finns en övertro hos den borgerliga regeringen på att avreglering skall lösa alla problem, men så är det inte. Just när det gäller naturvården är det mycket viktigt med regleringar, och här finns behov av skärpta krav. Jag vill fråga jordbruksministern om det verkligen inte finns anledning att skärpa hänsynskraven.

Jag går över till min femte fråga, som gäller markägarnas ansvar för den biologiska mångfalden. Här har inte miljöministern i ett tidigare interpellationssvar vågat ta ställning, utan fört över frågan till andra departement och bl.a. skogspolitiska utredningen. Moderaterna gjorde en markering i den förra debatten vi hade i den frågan, och även jordbruksministern gjorde en viss markering. Kommer jordbruksministern nu att tillse att den här utredningen följs upp av den skogspolitiska kommittén? Vilken inställning har jordbruksministern till frågorna om markägarnas ansvar?

Anf. 3 Jordbruksminister KARL ERIK OLSSON (c):

Herr talman! När det gäller sådana här frågor är det naturligtvis viktigt att man anlägger en långsiktig syn. Skogsbruket är en mycket långsiktig näring, och förändringar går förhållandevis långsamt. Vi vet att det gjordes stora

misstag i skogsbruket under 60- och 70-talen, misstag som ofta grundade sig på då känd kunskap och då tillämpad teknik. I dag vet vi mer, som jag sade i mitt svar på interpellationen. Vi har fått bättre kunskap om hur de ekologiska systemen fungerar, och vi skall ta hänsyn till den kunskapen.

När det gäller de rapporter som Berndt Ekholm tar upp är det viktigt att notera att rapporterna i det långsiktiga perspektivet visserligen visar på betydande brister, det är jag också medveten om, men samtidigt visar de på en positiv utveckling och att utvecklingen under senare tid har snabbats på och går åt rätt håll. Inte mindre än 46 000 personer, skogsbrukare och skogsarbetare, har varit med i studiekampanjen Rikare Skog, och vi ser nu de praktiska effekterna av detta.

Ansvarsfrågan kommer in i bilden i flera av de frågor som Berndt Ekholm tar upp i sin interpellation. Ansvaret för biotoperna och variationen i flora och fauna ligger naturligtvis till mycket stor del på markägarna, skogsbrukarna. När det gäller vilka sanktionsmöjligheter som behövs och vilka ändringar i lagstiftningen som behöver göras, är det frågor som den skogspolitiska kommittén kommer att ta upp, och jag skall inte här föregripa vad den skogspolitiska kommittén kommer fram till i det sammanhanget.

Jag vill än en gång understryka vad jag sade i slutet av mitt svar, bl.a. som en kommentar till den femte frågan om markägarnas och skogsbrukarnas ökade ansvar. När det gäller småbiotoperna, surdrågen och impedimenten har markägarna att ta ett ansvar som inte behöver bli föremål för diskussion om intrångsersättning. Jag vill i detta sammanhang också peka på GRÖNSKA-utredningens resultat. Det påpekas i interpellationen att otillräcklig hänsyn tas på en rad områden. Det gäller impediment, småbiotoper, träd och buskar, där det i 38–46 % av fallen tas otillräcklig hänsyn.

Det är naturligtvis så att man i det jordbruk som bedrivits under sen tid har gått fram alltför brutalt på hyggen. Man har ansett det som fint att det sett städad ut efteråt. Vi vet i dag att vi skall anlägga en annan syn på detta. Impediment och småbiotoper bidrar mycket litet till produktionen av virke och kan mycket väl lämnas utan att det innebär några kostnader för skogsägaren. Samma sak är det med träd och buskar – torra träd som är viktiga både för fåglar och för insekter.

Jag tror alltså att det mest angelägna är att gå vidare med den kunskapsuppbyggnad och den utbildning som vi har satt i gång. Det är betydligt angelägnare att göra detta än att skärpa regleringssystemet. Vi vet att med ökade regleringar skapar man snarare en motvilja hos alla de människor som är aktiva i skogsbruket.

Anf. 4 BERNDT EKHOLM (s):

Herr talman! När det gäller fråga två om efterlevnad av lagstiftningen vill jag säga att visst går det åt rätt håll. Samtidigt måste man emellertid konstatera att beträffande andra näringar, exempelvis industrin, kan vi ställa mycket, mycket tuffa krav på att man verkligen skall leva upp till lagreglerna. Men då det gäller skogsbruket går vi runt och tassar: då vågar vi inte ställa rejäla och konkreta krav. Och jag förstår inte varför vi skall göra skillnad mellan storindustri, småindustri, storskogsbruk och småskogsbruk.

Jag tror att regler kan vara normbildande, även om jag självfallet delar

ministrernas synpunkter på att utbildning spelar en mycket viktig roll. Därför efterlyser jag synpunkter från ministern både när det gäller att leva upp till kraven på vad man kan göra ytterligare och när det gäller att skärpa kraven.

Vad beträffar intrångsfrågan reagerar ju jordbruksministern tyvärr ihop med ett parti som i den förra debatten om saken uttalade sig på följande sätt – det är moderaterna: "Vi reagerar därför när majoriteten uttalar att markägaren och företagaren skall ta sin del av det ekonomiska ansvaret för att säkra skyddsvärda områden. Det är ett ingrepp mot privat egendom och en kränkning av äganderätten." Kan det sägas tydligare vilket intresse som finns från moderat sida att ställa upp för att betala för sådana här intrång?

Det är en märklig situation som råder inom skogsbruket. För industrin gäller polluter-pays-principle, och det är länge sedan industrin fick betalt för att vidta miljövårdsåtgärder. Men när man kommer till skogsbruket kräver den ena organisationen efter den andra, med Dockered inom LRF i spetsen, att man skall ha full kompensation för att ta naturvårdshänsyn. Annars är man inte beredd att ta sådana hänsyn, och det tycker jag är en obegriplig hållning. Det kan inte vara så, att man inte själv är tvungen att ta ansvar för att den biologiska mångfalden skall överleva.

Här måste det till ett annat synsätt som innebär att ansvaret tas, kanske något man skulle kunna kalla user-pays-principle. Ägandet är ju inte på något sätt absolut vare sig när det gäller industrianläggningar eller när det gäller skogsmark.

LRF har skickat ut en skrivelse där man säger: "Förra regeringen ville av t.ex. naturvårdsskäl kunna begränsa rätten att bruka marken utan ersättning för markägaren. Med ett grundlagsskydd kan sådana tendenser stävjas." Man beskriver, med ungefär samma ord som moderaterna använde i den tidigare debatten, att här finns inget intresse för att ställa upp och prioritera naturvården högt, utan skall detta ske är det fråga om ett intrång i näringen, och då skall man ha betalt. Det får alltså inte industrin, men det kräver skogsbruket. Här skulle jag vilja ha ytterligare kommentarer av jordbruksministern.

Anf. 5 Jordbruksminister KARL ERIK OLSSON (c):

Herr talman! Berndt Ekholm och jag och många andra i våra partier och i flera partier är överens om att polluter-pays-principle accepterar vi i dag. Det är en grundtanke när vi använder ekonomiska styrmedel i miljöpolitiken, att den som förorenar skall betala. Sedan är det ju så – och det förstår jag att Berndt Ekholm är medveten om, eftersom han gjorde ett tillägg – att polluter-pays-principle inte är fullt tillämplbar i de areella näringarna, inom skogsbruket, för det är inte en förorening man sysslar med, utan det är fråga om åtgärder som kan skada t.ex. arterna och de ekologiska sammanhangen. I så fall skall man kunna diskutera hur det här i stället borde utformas. Då är user-pays-principle eller en utveckling av ett sådant tänkesätt intressant i sammanhanget. Detta stämmer ganska väl överens med det jag har sagt två gånger tidigare under den här diskussionen, att det finns en naturlig skyldighet för markägaren att ta ansvar för småbiotoperna, ta hänsyn till att livet fortsätter, se till att man bedriver skogsbruket på det naturgivna sättet, så att det går att ägna sig åt ett långsiktigt och uthålligt skogsbruk.

Jag tycker att vi här skall diskutera de politiska frågorna, möjliga skillnader mellan politiska partier. Om intresseorganisationer framför synpunkter, som är av framför allt ekonomisk karaktär, så är det ingenting märkvärdigt. Men det innebär inte att de skall få gehör för dessa synpunkter i alla politiska församlingar.

Jag vill också kommentera debatten i samband med att vi tog beslutet om miljöpolitiken förra året som Berndt Ekholm berörde. Där hade jag bl.a. en diskussion med moderaten Ivar Virgin och påpekade att det måste finnas regler så att det inte bara är de snälla som tar hänsyn till naturvärden, utan det måste alla göra. Jag noterade att i slutet på debatten ställde Virgin i princip upp på samma ståndpunkt som jag intog. Naturligtvis är jag tacksam för att Berndt Ekholm i alla fall har ett visst förtroende för mig, och jag hoppas att i regeringen kunna genomdriva mina synpunkter.

Låt mig också om igen peka på vad jag sade i mitt interpellationssvar, nämligen att redan i regeringsförklaringen är det angivet att naturvärden skall ges en central roll i miljöpolitiken och att den biologiska mångfalden skall värnas. Jag tycker att det är tillräckliga uttalanden i det här läget för att man skall ha tilltro till att vi kommer att gå vidare på den här vägen.

Anf. 6 BERNDT EKHOLM (s):

Herr talman! Jag vill gärna erkänna att jag har en viss tilltro till jordbruksministern när det gäller hans vilja härvidlag. Men jag känner mig oroad för det sällskap som jordbruksministern omger sig med. Det citat som jag återgav från den debatt, där alla partier deltog och där moderaterna framförde att de inte vill ställa upp på några naturvårdshänsyn, om man inte får betalt, är naturligtvis väldigt oroande och uttryck för en fullständigt orimlig hållning, som måste avvisas. Skogsbruket kan inte vara så annorlunda att det inte alls finns några paralleller till industrin.

När det gäller polluter-pays-principle är det naturligtvis så som jordbruksministern säger, att man inte helt kan överföra den. Men vi kan parallellställa tankegången till skogsbruket och i och för sig även till jordbruket och hävda att man måste ta ansvar för att den biologiska mångfalden överlever. Det kan så att säga inte finnas någon rättighet som man har att riskera att arter inte överlever. Om vi ser på fakta finner vi att över 200 arters överlevnad är akut hotad inom skogsbruket, och det är just där den vetenskapliga naturvårdens ansvar och möjligheter kommer in.

Vetenskapsmännen känner till så mycket i dag att det skogsbruk vi för närvarande bedriver inte räcker till, utan här måste det i flera fall fram ett fullständigt skydd för vissa områden. Många talar om att vi behöver få vad som skulle kunna kallas för ett mosaiklandskap, om det skall vara möjligt för olika arter att överleva i representativa regioner och, som vi brukar säga, i livskraftiga populationer.

Jag tror också att skall det vara möjligt att genomföra user-pays-principle måste det till någon form av kollektiv gemensam finansiering inom skogsbruket. Vissa brukare kan naturligtvis råka väldigt illa ut i en sådan här situation och ha mycket stora naturvårdshänsyn att ta. Då är det rimligt att man inom ramen för en avgift fördelar bördan. Därför tycker jag att det var minst sagt tråkigt att den nya regeringen valde att omedelbart avskaffa skogsvårdsav-

giften utan att låta skogspolitiska kommittén diskutera, om inte avgiften lämpligen borde omformas till bl.a. en naturvårdsavgift, som kunde användas i ett omfördelningssystem inom brukarkåren.

Jag vill påstå att när nu miljöministern, Karl Erik Olssons partibroder, skall resa till Rio de Janeiro på Världsmiljömötet, måste han kunna peka på aktiva åtgärder från sitt eget hemland inom området den biologiska mångfalden, eftersom det skall skrivas under en konvention och eftersom Sverige har tagit initiativ till mötet. Sverige måste alltså gå före, och det är mycket angeläget att jordbruksministern är beredd att hjälpa sin partibroder. Han behöver ett stöd, bl.a. i Rio.

Det är också viktigt att anta regeringsförklaringen, med de höga ambitioner den sägs ha, som en utmaning och verkligen komma loss på det här området.

Anf. 7 Jordbruksminister KARL ERIK OLSSON (c):

Fru talman! Jag lovar Berndt Ekholm att jag skall ge miljöministern allt det stöd jag kan. Det är t.o.m. möjligt att jag åker med till Rio för att hjälpa honom i det arbetet. Jag är mycket intresserad av det internationella arbetet när det gäller bl.a. skogsmiljön och den biologiska mångfalden. Däremot har jag naturligtvis i grunden en annan uppfattning än Berndt Ekholm när det gäller vilka vägar man skall gå för att nå de här målen.

Berndt Ekholm använder i detta sammanhang begreppet mosaiklandskap, och det är just vad vi talar om. Om man tittar på en flygbild över stora delar av Sverige så ser man att det är fråga om ett mosaiklandskap. Områdena är mycket små och mycket varierande. I vissa delar av landet är det stora, sammanhängande och likartade skogsområden, men i södra och mellersta Sverige har vi den här typen av mosaiklandskap.

Om vi skulle välja att gå regleringsvägen och kartlägga alla dessa småområden, alla småbiotoper, alla surdråg, alla åkerholmar, alla sjökanter och alla skogsbryn och säga att detta är skyddsvärda områden och att det skall krävas tillstånd för att man över huvud taget skall få göra något i närheten av dessa områden, då skulle vi skapa en enorm byråkrati, som vi egentligen inte har råd med och som dessutom inte skulle få någon positiv effekt. Det viktiga är ju att de människor som arbetar med detta kan och vet hur man skall hantera dessa frågor, och det gäller vare sig det är fråga om anställda i det privata skogsbruket, i bolag, i statligt skogsbruk – som vi hoppas att det blir mindre av så småningom – eller enskilda skogsägare. Vi är nu på mycket god väg att ge människor kunskap om detta, och därmed kan vi få förståelse för våra åtgärder.

Detta är enligt min uppfattning det viktigaste, och jag upprepar det gång på gång, eftersom vi på det området kommer att fortsätta arbetet mycket intensivt.

Jag tror inte heller att straffskatter och en omfördelning av pengar via exempelvis en skogsvårdsavgift har någon positiv effekt. Det skapar bara en irritation, det sänker lönsamheten i skogsbruket, och det motiverar skogsbrukaren snarare att öka uttagen för att skaffa ihop pengar till dessa skatter. Om man kräver av den enskilde att han skall känna ansvar måste man enligt min mening också ha förtroende för honom. Man skall inte i varje ögonblick

gå ut och samla in pengar. Den här regeringen har den attityden att vi tror att människor kan klara av att få ett visst förtroende. Men vi skall också, som jag sade, ha ett regelsystem som naturligtvis kräver att alla är med och bär det här ansvaret.

Berndt Ekholm oroar sig mycket för delar av regeringen. Jag vill då än en gång understryka att regeringsbildningen föregicks av ett ganska långvarigt arbete med regeringsförklaringen och att mitt parti så att säga tillförde det fjärde benet under regeringsförklaringen, nämligen miljöpolitiken. Det benet sitter där nu, och det skall sitta där under den här mandatperioden.

Talmannen anmälde att Berndt Ekholm anhållit att till protokollet få antecknat att han inte ägde rätt till ytterligare inlägg.

Överläggningen var härmed avslutad.

2 § Svar på interpellation 1991/92:85 om igångsättningen av beslutade infrastrukturinvesteringar m.m.

Anf. 8 Kommunikationsminister MATS ODELL (kds):

Fru talman! Georg Andersson har frågat mig om jag är beredd att redovisa igångsättningsläget och sysselsättningseffekten för de infrastrukturinvesteringar som dels den tidigare regeringen beslutat om under 1991, dels den nya regeringen beslutat om under hösten 1991.

Den totala sysselsättningseffekten av beslutade järnvägsinvesteringar kommer under 1992 att vara 860–890 årsarbetskrafter.

Den totala sysselsättningseffekten av beslutade väginvesteringar kommer under 1992 att vara ca 2 800 årsarbetskrafter.

Totalt har således behov av 3 700 årsarbetskrafter skapats inom ramen för de ökade infrastrukturinvesteringarna.

De järnvägsprojekt som kommer att vara i gång 1992 är delar av Svealandsbanan, Mälärbanan, Arlandabanan, ostkustbanan, stambanan genom övre Norrland, södra stambanan och åtgärder på järnvägsnätet inom ramen för det s.k. sysselsättningspaketet. Under förutsättning att tillstånd beviljas enligt gällande rätt kommer även arbetet med en tunnel genom Hallandsåsen på västkustbanan att komma i gång under 1992.

På vägområdet kommer satsningar på E 6, E 4 och E 3 att skapa arbetstillfällen under 1992. Inom ramen för dels den tidigare regeringens sysselsättningspaket i september 1991, dels den nuvarande regeringens sysselsättningspaket i november 1991 kommer ett stort antal väginvesteringar att genomföras under 1992. Tillsammans med investeringar på E 3-an, E 4-an och E 6-an kommer sysselsättningseffekter att erhållas för:

Region Stockholm motsvarande 25 årsarbetskrafter,
Region Mälardalen motsvarande 221 årsarbetskrafter,
Region Sydöst motsvarande 517 årsarbetskrafter,
Region Skåne motsvarande 325 årsarbetskrafter,
Region Väst motsvarande 629 årsarbetskrafter,

Prot. 1991/92:58
5 februari 1992

*Svar på
interpellationer*

*Svar på
interpellationer*

Region Mitt motsvarande 702 årsarbetskrafter och
Region Norr motsvarande 401 årsarbetskrafter.

Gemensamt för alla projekt är att de skall utformas med beaktande av kraven på en god livsmiljö och en god hushållning med naturresurser.

Fru talman! Det skulle uppta för mycket av riksdagsledamöternas tid att här i detalj redogöra för igångsättningsläget och sysselsättningseffekterna för resp. projekt. Därför har jag tagit fram en skriftlig redovisning av igångsättningsläget för de olika projekten, vilken jag redan har överlämnat till Georg Andersson.

Anf. 9 GEORG ANDERSSON (s):

Fru talman! Jag tackar kommunikationsministern för svaret.

Det är ytterst angeläget att snabbt få i gång byggandet av vägar och järnvägar framför allt av två skäl.

Det första skälet är att vi befinner oss i en djup lågkonjunktur. Arbetslösheten stiger snabbt, särskilt i fråga om byggnads- och anläggningsarbetare. Åkerier och grävmaskinsföretag står stilla därför att arbeten inte kommer i gång. Arbetslösheten bland byggnadsarbetare är nu uppe i ca 15 %, i vissa län är den uppemot 30 %. Det här är utomordentligt bekymmersamt. All kraft måste nu sättas in för att bemästra situationen.

Det andra skälet är att förbättringar av infrastrukturen är strategiska i vår strävan att öka tillväxten i ekonomin.

Det var också i den socialdemokratiska regeringens proposition om näringspolitik för tillväxt under förra året som förutsättningar för mycket stora investeringar i vägar och järnvägar skapades. I det avseendet kom den borgerliga regeringen till duktat bord, om uttrycket tillåts.

Den socialdemokratiska regeringen kunde under sommaren och hösten 1991 föra fram en rad stora projekt till beslut. Vi forcerade handläggningen av de här ärendena för att få fram åtgärder mot den då redan växande arbetslösheten.

Dessa beslut skapade naturligtvis stora förväntningar runt om i landet. När sedan arbetslösheten har ökat ytterligare på ett närmast dramatiskt sätt, framför allt bland byggnads- och anläggningsarbetare, har allt fler satt sitt hopp till infrastruktursatsningar som en möjlighet att dämpa de akuta sysselsättningsproblemen. När man nu konfronteras med trögheten i systemet har irritationen växt. Många undrar vad det blev av de utlovade satsningarna.

Här har nu kommunikationsministern en nyckelroll. Det är mot honom blickarna vända, och det är på honom kraven ställs. Jag vill gärna betona att jag inte har ställt den här interpellationen för att anklaga och misstänkliggöra; jag för inte debatten med sådana ambitioner. Jag är övertygad om att Mats Odell är angelägen om att få i gång väg- och järnvägsbyggen. Ingen kommunikationsminister kan väl undgå att gripas av iver att få sätta spaden i jorden.

Samtidigt är jag nogsamt medveten om alla de hinder som ligger och läggs i vägen för snabba handläggningar. Där har jag också en viss erfarenhet från ämbetet i fråga. Det är regelsystemens alla föreskrifter, markägares och andras intressen, miljöprovningar, projektering, upphandling m.m. – allt har sin

tid, som det står i Skriften. Men nu måste alla krafter sättas in för att förkorta dessa tider. Arbetslösheten måste till varje pris bekämpas. De nya vägarna och järnvägarna måste byggas för att underlätta transporterna. Först när projekten är slutförda bidrar de till snabbare och säkrare transporter. Det är nu som projekten kan fungera som konjunkturregulator. Förseñas igångsättningen riskerar vi att projekten kommer att kräva mest arbetskraft när konjunkturen förhoppningsvis vänt uppåt om några år. Det vore mycket olyckligt.

Mot denna bakgrund är det nödvändigt att höja tempot i det här arbetet. Från den socialdemokratiska oppositionens sida är vi beredda att hjälpa till och underlätta detta. Jag tror att okonventionella metoder måste tillgripas – låt oss söka sådana!

Jag är tacksam för den redovisning som kommunikationsministern har lämnat och för den komplettering som jag fick strax innan jag gick upp i talarstolen och som jag med intresse skall ta del av. Svaret ger dock anledning till några frågor.

Här lämnas till synes mycket exakta uppgifter om antalet årsarbetskrafter som tillkommer under detta år i de olika regionerna, men samtidigt vet vi att många av projekten inte har kommit i gång än och att den exakta tidpunkten för igångsättning inte heller kan anges. Då undrar jag hur det är möjligt att så exakt uttala sig om sysselsättningseffekten.

Kring ett par av de stora projekten har regeringen skapat klarhet. Det ena gäller Arlandabanan. Statsrådet säger nu att projektet skall vara i gång under 1992. Ja, det är den lilla del som jag var med och fattade beslut om, men jag tänker på projektet i sin helhet. Om kommunikationsministern inte hade hittat på att dra ärendet ytterligare ett varv i utredningskvarten hade det redan varit i gång. När räknar nu kommunikationsministern med att beslut om huvudman för detta projekt kan fattas, och när bedömer han att arbetena för projektet i sin helhet kan starta?

Ett annat stort och viktigt projektet är vägprojektet för ny förbindelse över Ångermanälven. Den socialdemokratiska regeringen fattade på mitt förslag ett beslut i augusti i fjol. Nu redovisar kommunikationsministern i budgetpropositionen två alternativ för projektet, och det skapar ett intryck av att tveksamhet har uppstått i regeringen, vilket jag uppfattar som oroande. Jag hoppas att kommunikationsministern här kan ge besked om att det är det s.k. Vedaprojektet som skall genomföras.

Slutligen vill jag säga att oron över förseningarna kommer starkt till uttryck bland byggföretagen och deras anställda. Byggtreprenörerna skriver i sin senaste konjunkturbedömning att de tvingats skriva ned prognosen på grund av att infrastruktursatsningarna inte kommer i gång, och de hävdar att kostnadsbesparingarna nu har lett till ytterligare en omgång i planeringsprocessen, vilket påskyndar ytterligare personalnedskärningar i företagen. Hur kommenterar kommunikationsministern detta?

Anf. 10 Kommunikationsminister MATS ODELL (kds):

Fru talman! Det är sysselsättningsläget, lågkonjunkturen och den stora arbetslösheten som står i fokus för Georg Anderssons interpellation. Av de siffror som jag redovisar här framgår det att alla de miljarder som satsas un-

der detta år ger ca 3 700 direkta årsarbetskrafter. Nu vet både Georg Andersson och jag att det indirekt sedan tillkommer minst lika många i kringarbeten i olika sekundära led. Vi måste ändå av detta dra slutsatsen att det inte finns några möjligheter att med årsarbetstillfällena, som för väginvesteringar kostar ca 1 milj.kr. per arbetstillfälle och för järnvägsinvesteringar kostar 1,3 milj.kr., på något mer markant sätt bidra till att lösa arbetslöshetsproblematiken.

Georg Andersson redogör för att arbetslösheten inom byggsektorn är 15–30 %. Detta är faktiskt resultatet av en internationell lågkonjunktur och av den s.k. tredje vägens politik, med devalveringar som minskade förändringstrycket inom det svenska näringslivet och gjorde att vi nu står inför problem som är så mycket större än inom resten av OECD-länderna.

Det är detta som regeringen nu vill ta itu med genom de ekonomisk-politiska åtgärder som vi har redovisat i olika förslag inför denna kammare. Det är den politiken som syftar till att få i gång den ekonomiska utvecklingskraften igen, som skall ge sysselsättningen tillbaka till vårt land. Det går inte att lösa detta med infrastrukturinvesteringar, men det är oerhört viktigt att genomföra dem, då de är en mycket viktig beståndsdel i tekniken att skapa en bättre ekonomisk utvecklingskraft i Sverige.

Nu ställer Georg Andersson ett antal frågor till mig, om exempelvis regeringens strategi för att få i gång dessa olika projekt snabbare. Jag kan bara säga att vi på departementet, vägverket och banverket arbetar i flera skift för att se till att dessa projekt verkligen kommer i gång. Georg Andersson var här i kammaren i går och lyssnade på en frågedebatt som jag hade med några ledamöter från Ängelholmstrakten. De pekade på de enorma problem som många gånger uppstår med bl.a. miljöprövning i sådana här projekt. Vi måste t.ex. ta hänsyn till den lokala demokratin. Där finns alltså en ganska stor andel av de olika mekanismer som kan försena projekt. Dock vill jag säga att det finns ett mycket stort antal färdiga projekt, som inte kräver någon ytterligare åtgärd av det här slaget för att komma i gång.

Georg Andersson frågar om Arlandabanan. Den extra utvärdering av de tre alternativen som vi har uppdragit åt en ensamutredare att ta fram kommer att lämnas mycket snart. Min bedömning är att projektet inte kommer att försenas. Snarare kommer prövningen att innebära att betydligt fler människor kan sysselsättas och förhoppningsvis att färdigställandet av projektet kan tidigareläggas jämfört med det ursprungliga planerna.

Jag vill gärna säga att Georg Andersson under sin tid som kommunikationsminister gjorde en mycket berömvärd insats för ett trendbrott inom svensk transportpolitik, för en ökad avreglering, avmonopolisering, bolagisering och kanske t.o.m. privatisering av många av de gamla monopolen. Detta skedde i regeringsställning före valet, och det var en ansvarsfull politik. Georg Andersson säger i sin interpellation att det fanns tre skäl till de snabba besluten om de stora infrastrukturprojekten. Jag saknar ett fjärde skäl, och det är naturligtvis att det pågick en valrörelse och att det då var lämpligt att resa runt i landet och dela ut de här stora projekten – det är helt naturligt.

Jag vill återkomma till en sak, nämligen att finansieringen av de projekt som Georg Andersson delade ut under valrörelsen skulle ske genom telever-

ket som mjölkko. Den andra delen av notan skall nu betalas enligt ett annat förslag, nämligen genom att televerket får sätta taxor som står i överensstämmelse med kostnadsstrukturen. Nu visar det sig att den styrelse i televerket som Georg Andersson har tillsatt konstaterar att det beslut som socialdemokraterna tillsammans med Ny Demokrati tydligen är beredda att driva igenom, innebär att investeringar i teleinfrastruktur för 2 miljarder kronor måste frysa inne. Ett par tusen arbetstillfällen, framför allt i glesbygd, går på detta sätt förlorade genom den kortsiktiga, populistiska politik som Georg Andersson och hans partikamrater nu hänger sig åt efter valet. Där vill jag lägga ett stort ansvar på min gode vän Georg Andersson, så att han får sitt parti att driva en politik som gör att också teleinvesteringarna kan genomföras.

Prot. 1991/92:58
5 februari 1992

*Svar på
interpellationer*

Anf. 11 RUNE THORÉN (c):

Fru talman! Med fru talmannens tillåtelse tar jag till orda, eftersom vi inte har någon lång föredragningslista i dag. Jag kan nämligen inte låta bli det när jag hör Georg Andersson tala här.

Jag hälsar Georg Andersson välkommen i den skepnad han nu har, som oppositionspolitiker. Tänk om man hade fått höra litet mer av det som Georg Andersson i dag säger när vi hade debatter här i kammaren för ett eller två år sedan! Jag försökte då vid flera tillfällen säga att ingen järnväg, exempelvis västkustbanan, gör nytta förrän den är färdig. Kan vi inte åtminstone vara överens om behovet av västkustbanan, av Götalandsbanan, av Bothniabanan, osv.? Sedan kan vi se i vilken takt vi kan finansiera det. Men nej, inga sådana diskussioner ville Georg Andersson ta upp utan häcklade oss hela tiden med frågor som: Var har ni pengar, vad vill ni göra?

Om den socialdemokratiska regeringen på ett mycket tidigare stadium hade satt i gång med en finansieringspolitik men också med att utröna vilka banor vi behövde, hade vi i dag haft helt andra förutsättningar. Det är ju inte så enkelt att nu snabbt göra de här sakerna.

Men jag hälsar ändå med tillfredsställelse att Georg Andersson nu har en helt annan uppläggning av sina inlägg. Då kan vi naturligtvis också, som Mats Odell sade, vara överens om det sätt på vilket vi kan finansiera investeringarna. Men jag tycker som sagt att det är bra att jag får höra Georg Andersson säga att inget projekt gör nytta förrän det är helt färdigt. Det var Georg Anderssons egna ord, och det var precis dem som jag riktade till Georg Andersson förra året, när Georg Andersson var kommunikationsminister.

Anf. 12 GEORG ANDERSSON (s):

Fru talman! Rune Thoréns inlägg är inte värt någon kommentar. De där resonemangen har vi hört så många gånger förr. Jag är i den lyckliga positionen att jag kan säga samma sak efter valet som jag sade före valet.

Jag var mycket vänlig i interpellationen och erbjöd min medverkan. Jag tycker att det är en gemensam angelägenhet att nu få i gång de här projekten snabbt. Därför blir jag litet ledsen när Mats Odell efter sina välvilliga ord om mina insatser ändå försöker göra det här till något slags valtaktisk fråga. Jag erinrade i går Mats Odell om att jag kämpade i ett par års tid för att få

fram de här pengarna, för att få till stånd de här satsningarna och för att få riksdagen att ställa sig bakom dem. När då lågkonjunkturen snabbt trängde på var det angeläget att påskynda projekten, så att vi fick fram besluten. Nu brinner jag av iver för att vi skall kunna genomföra dem.

Att Mats Odell nu för tredje eller fjärde gången drar in diskussionen om televerket tycker jag liknar brottarens försök att lämna mattan; det är ett försök att komma ur den här diskussionen. En fördröjning av taxejusteringsarna som beräknas minska intäkterna med ca 500 miljoner, kan ju ändå inte, Mats Odell, leda till att televerket måste uppskjuta investeringar för 2 miljarder och avskeda 2 000 personer. Det är en skrämselpropaganda och ett utpressningsförsök från televerket som jag tycker att statsrådet i fråga inte skall låna sig till att medverka i.

Jag tycker att resonemanget om att infrastruktursatsningarna inte ger möjlighet att i någon större omfattning bemästra arbetslösheten var litet passivt, Mats Odell. Det går inte att med infrastrukturinvesteringar lösa problemen – ungefär så föll orden.

När vi diskuterar byggsysselsättningen med arbetsmarknadsministern och andra statsråd som är ansvariga för bostadsbyggandet säger de att vi nu inte kan bygga mer bostäder – vi har lägenheter som står tomma. För att lösa problemen med en för hög nivå på byggarbetslösheten hänvisar man då till infrastruktursatsningarna. Men om kommunikationsministern vill tona ned dem blir läget väldigt bekymmersamt.

Jag vill då återkomma till byggentreprenörernas oro. De här signalerna leder till att de ytterligare reducerar sina personalresurser och friställer folk. Då är vi utan instrument när vi nu skall dra i gång hela den satsning som om något år ändå förhoppningsvis skall gå med full fart.

Än en gång: Jag är beredd att på allt sätt medverka till att påskynda den här planeringsprocessen, vars svårigheter jag är noggrant medveten om.

Anf. 13 Kommunikationsminister MATS ODELL (kds):

Fru talman! Jag är väldigt angelägen om att först markera att jag inte på något sätt vill tona ned infrastrukturinvesteringarnas betydelse. Poängen är att de inte löser sysselsättningskrisen; vi vet att de kostar mellan 1 och 1,3 milj.kr. per arbetstillfälle och år. Georg Andersson kan själv räkna ut hur många hundra miljarder som skulle behövas för att ge en markant effekt på arbetslöshetens procenttal. Det krävs också en ekonomisk politik, som regeringen nu har lagt fram förslag om – jag välkomnar att Georg Andersson erbjuder sig att i vissa delar medverka till den.

Georg Andersson har kämpat i ett par års tid för att få fram en finansiering till de här investeringarna, säger han. Jag vill då bara hälsa: Fortsätt att kämpa för det, så att ni inte låser fast den taxestruktur som anges i den socialdemokratiska motionen! Jag tar dagens uttalande som ett löfte om att Georg Andersson, som har stor insikt i de här frågorna, övertygar sin riksdagsgrupp om vilka förödande konsekvenser detta skulle få för den framtida telepolitiken i Sverige, nämligen när vi skall utsätta den för internationell konkurrens. Vi skall inte gå in djupare i den debatten just nu.

Infrastrukturinvesteringar är en nödvändig men inte tillräcklig åtgärd för att ge den svenska ekonomin utvecklingskraft igen. Jag vill bara säga att vi

på departementet, inom ramen för de beslut som riksdagen redan har fattat om den långsiktiga infrastrukturbyggnaden, arbetar med ytterligare ett antal projekt som vi hoppas kunna sätta i gång utöver det som redan är beslutat. Vi kommer att bereda de förslagen inom regeringen och lägga fram dem inom en nära framtid.

Det är inte alls så att vi vill tona ned infrastrukturens utbyggnaderna – tvärtom. Vi håller på att ta fram helt nya pengar genom att sälja ut statliga företag och satsa på infrastrukturen, en åtgärd som socialdemokraterna inte är beredda att medverka till. Jag hoppas att Georg Andersson tänker om på den punkten. Framför allt gäller det den för glesbygden oerhört viktiga utbyggnaden av det svenska telenätet, moderniseringen av telesystemet, som hittills har medverkat till att vi på ett mycket framgångsrikt sätt har kunnat flytta ut och decentralisera arbetstillfällena till glesbygden. Fråga glesbygdsmyndigheten i Östersund! Den har oerhört goda exempel på vad det har betytt.

Om den socialdemokratiska motionen genomförs kan vi se fram emot att hushållstelefonin blir riktmärket när det gäller indexuppräknningen. Det innebär att det bara blir i den konkurrensutsatta delen, alltså i storstäderna, som investeringarna sker. Det tror jag vore oerhört tragiskt, inte minst ur regionalpolitisk aspekt.

Anf. 14 KENNETH ATTEFORS (nyd):

Fru talman! Jag tänkte inte gå upp i debatten i dag, men eftersom kommunikationsministern nämnde diskussionen om investeringar och försäljning av statliga företag vill jag säga några ord med Dagens Nyheters lilla artikel i ämnet som manuskript. "Vinst går till skuld, Statlig utförsäljning ger inga nya vägar", lyder rubriken. Det är statssekreteraren Olle Wästberg som där som sin mening anför att pengarna inte skall gå till infrastrukturella investeringar utan till att betala av statsskulden.

Jag skulle då vilja fråga kommunikationsministern: Hur blir det här?

Anf. 15 GEORG ANDERSSON (s):

Fru talman! Jag är väl medveten om telekommunikationernas betydelse i glesbygd. Jag har nära kontakt med mina vänner i televerket. De är mycket oroade över regeringens planer på att sälja televerket. De befärar att omsorgen om glesbygden kommer att tonas ned mycket. Om vi nu skall diskutera televerket ytterligare, låt mig säga: Skrinlägg planerna på att sälja televerket! Behåll televerket i statlig ägo!

I dagens press läste jag att Mälarbanan försenas på grund av att Stockholms läns landsting tvekar i fråga om sin insats. Här krävs tydligen åtgärder från högre instans, så att alla delar sammanfogas i syfte att få i gång projektet.

Storstadsförhandlingarna lämnade vissa öppningar som skulle täppas till under 1992. Förhandlingarna måste alltså slutföras. Det är en viktig uppgift för regeringen att se till att så sker. Väldigt stora belopp avsedda för investering ligger och väntar på att projekten skall komma i gång.

Mats Odell sade att ytterligare projekt skall tillföras katalogen och att de skall finansieras på det sätt som Kenneth Attefors påpekade var ett litet osäkert sätt. Även om inkomsterna från försäljningen av statliga företag skall

finansiera det hela, har det gått litet grus i maskineriet, och det inger litet oro. Blir det några intäkter?

Vi menar att det är fel att sälja företag som ger inkomster till staten för att sedan bygga vägar och järnvägar. Efter några år står man där utan några företag. Naturligtvis är det bra med vägar och järnvägar, men vi skulle ju kunna använda avkastningen från våra egendomar till investering. Vi tycker det är en mycket bättre metod.

Jag är medveten om att det behövs samverkan mellan alla myndigheter och departement, inte minst miljödepartementet, för att få fart på planeringsprocessen och för att snabbt få fram de nödvändiga besluten. Avslutningsvis vill jag ställa frågan om kommunikationsministern för dylika överläggningar med alla berörda myndigheter och departement för att kunna bryta igenom de spärar som så ofta finns när det gäller den här typen av planeringsprocess. Här behövs nämligen extraordinära insatser. Vi måste vara djärva nog att använda oss av okonventionella grepp. Alla måste väl vara besjälade av en vilja att snabbt sätta i gång projekten, när vi nu nått enighet om vilka projekt som skall genomföras och lagt upp en rejäl bas för deras finansiering.

Anf. 16 Kommunikationsminister MATS ODELL (kds):

Fru talman! Först vill jag svara Kenneth Attefors att jag inte har läst artikeln, bara hört talas om den. Det är alltså en enskild statssekreterare, som tydligen säger någonting i en debattartikel, vilken går helt stick i stäv med regeringsdeklarationen.

Regeringsdeklarationen är på denna punkt solklar. Inkomsterna från utförsäljningen av statliga företag skall huvudsakligen användas till investeringar i infrastrukturen. Så långt är det rätt. Jag har inte hört ett ord om någon annan inriktning. Ingen av regeringsledamöterna har över huvud taget aktualiserat någon som helst annan inriktning när det gäller denna politik.

Georg Andersson gör mig litet bekymrad. Tidigare har jag berömt honom för att han har förstått och t.o.m. gått i bräsch för en avreglering av transport- och telepolitiken. Nu knyter han televerkets regionalpolitiska och sociala ansvar till ägarrollen. Menar Georg Andersson verkligen allvar? I proposition efter proposition har han själv skrivit att televerket skall avregleras och bolagiseras. Är det inte så, Georg Andersson?

Samma sak har gällt statens järnvägar. Det är ju så, Georg Andersson, att 1988 års trafikpolitiska beslut innebar att statens järnvägar ålades ett lönsamhetskrav och att s.k. olönsam trafik upphandlades av statens järnvägar. Olönsam länstrafik handlas upp i konkurrens och kostnaderna sänks. Med postverket är det på samma sätt. Georg Andersson har själv varit med och låtit ett konsultföretag utreda vad den sociala och den regionalpolitiska kostnaden för posten är. Man har satt en prislapp på detta. Kostnaden finansieras därefter solidariskt via skattsedeln.

En sådan politik har vi alltså. Med televerket är precis samma sak möjlig. Koppla alltså inte ihop ägarrollen med den sociala och regionalpolitiska ansvaret. Det problemet uppstår redan vid bolagisering, även om staten äger 110 % av aktierna. Det är två helt skilda frågor.

När det gäller storstadsförhandlingarna är det rätt att vi även här fick ärva

en situation där allt inte var färdigt. Vad som nu gäller är att kvarvarande knutar skall vara lösta före sommaresemestern. Förhandlingarna bör vara färdiga någon gång i juni månad.

Prot. 1991/92:58
5 februari 1992

*Svar på
interpellationer*

Anf. 17 KENNETH ATTEFORS (nyd):

Fru talman! Tack för det svaret, kommunikationsministern. Det var glädjande att höra att det var en enskild tjänsteman, eller vad nu Olle Wästberg är. Vi står nämligen helt bakom regeringens planer på att sälja ut statliga företag och att pengarna skall gå till infrastrukturella investeringar.

Det var ett väldigt positivt besked. Men det var ganska typiskt att det var en folktopist i regeringen som gjorde bort sig även denna gång.

Talmannen anmälde att Georg Andersson anhållit att till protokollet få antecknat att han inte ägde rätt till ytterligare inlägg.

Överläggningen var härmed avslutad.

3 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Proposition
1991/92:89 till arbetsmarknadsutskottet

Skrivelse
1991/92:15 till konstitutionsutskottet

Förslag
1991/92:16 till finansutskottet

Motionerna
1991/92:K14 och K15 till konstitutionsutskottet
1991/92:L12–L14 till lagutskottet
1991/92:Sf17 till socialförsäkringsutskottet
1991/92:Fö3 till försvarsutskottet

Prot. 1991/92:58
5 februari 1992

*Svar på
interpellationer*

4 § Kammaren åtskildes kl. 10.07.

Förhandlingarna leddes
av andre vice talmannen från sammanträdet början t.o.m. 1 § anf. 6 (delvis)
och
av talmannen därefter till sammanträdet slut.

Vid protokollet

TOM T:SON THYBLAD

/Barbro Karlsson

Innehållsförteckning

Prot. 1991/92:58
5 februari 1992

Onsdagen den 5 februari

1 § Svar på interpellation 1991/92:81 om naturvårdshänsynen i skogs- bruket	1
Jordbruksminister Karl Erik Olsson (c)	
Berndt Ekholm (s)	
2 § Svar på interpellation 1991/92:85 om igångsättningen av beslutade infrastrukturinvesteringar m.m.	9
Kommunikationsminister Mats Odell (kds)	
Georg Andersson (s)	
Rune Thorén (c)	
Kenneth Attefors (nyd)	
3 § Hänvisning av ärenden till utskott	17

